

Christophe Premat
Docent i franska
Romanska och klassiska institutionen

Pedagogiskt projekt som finansierades av
humanistiska fakulteten (Stockholms
universitet)

Parafrasering och språkinläring

Inledning

I en delkurs i Franska II, ”Frankofoni: språk, kultur och litteratur” på Romanska och klassiska institutionen (Stockholms universitet) där studenterna har läst en termin i franska på universitetet (franska I, 30 hp), krävs det att skriva en uppsats i franska. De flesta studenterna har baskunskap i språkinläring (”Grammatik och ordförråd”, ”Fonetik”, ”Muntlig kommunikation”, ”Uttal”, ”Språkanalys och ordförråd”), i Litteratur (”modern fransk litteratur”) och i Kultur (”Kultur och samhälle i Frankrike”)¹. Studenterna som läser Franska II har aldrig skrivit en uppsats bestående av 2.000 ord i franska utan en liten hemtentamen i delkursen ”Kultur och samhälle i Frankrike” (700 ord)². I delkursen ”Frankofoni: språk, kultur och litteratur” måste de skriva en uppsats av 2.000 ord i franska vilket orsakar en oro. Delkursen delades i två moment med en introduktion till frankofona studier (språk, kultur och litteratur) och en uppsats som täcker alla område (språkliga varieteter, historia av frankofonin och fransktalande litteraturen). Under terminen VT 17 märkte jag med hjälp av Urkund systemet³

¹ https://sisu.it.su.se/pdf_creator/28209/40800 (6 april 2019).

² https://sisu.it.su.se/pdf_creator/31331/44342 (6 april 2019).

³ Vissa uppsatser hade mellan 20 och 30% av motsvarande källor, det var en eller två citat vars källan inte angavs.

att många studenter var i närheten av plagiat⁴. Referenshänvisningen var inte korrekt och uppsatserna hade en otydlig struktur. Man kunde förstå språket men jag upptäckte att studenterna behövde mer hjälp med det akademiska skrivandet och referenshanteringen. De hade inte fattat att de skulle skriva en akademisk uppsats i annat språk. De seminarierna om metod som fanns räckte inte att förbereda dem. Hur kan man lära studenterna att hantera parafrasering i språkinläring?

Paradoxen är att studenterna behöver utveckla en språkkompetens samt en förståelse för andra kulturer. Lärarna måste hjälpa dem i kort tid med att kunna börja uttrycka sig muntligt och skriftligt i annat språk. Dessutom behöver de anpassa sig till en akademisk diskurs, vilket kan vara mycket på en gång. Hypotesen är att läraren kan lägga upp vissa timmar för att följa närmare studentens progression i skrivprocessen. Det betyder att hen måste visa empati i lärandet och analysera hur studenterna som har en digital kultur reagerar när de ska skriva en uppsats. Inom lärandet finns en fas där man vill ha referenser och veta hur de andra gör. Man har en tendens att imitera och parafasera innan man producerar någonting intressant. Parafraseringen kan inte vara en slutprodukt, det är ett steg inom lärandet särskild för nybörjarar i ett språk. Först kommer jag att presentera det förväntade studieresultatet för de delkurserna i Franska I och II, dvs för studenter som har läst en och två terminer. Det blir lättare att analysera vilka processer närmar sig parafraseringen; studenterna förväntas sig inte hela tiden att argumentera, det kan bli kurser där de lär sig att identifiera uttryck och begrepp. Sedan visar jag ett arbete om källor så att studenter kunde utveckla ett generiskt källkritiskt perspektiv innan de börjar skriva. I oktober har jag bett en extra metodundervisning för studenter i Franska II som måste skriva en uppsats för första gången⁵. Idén var att kunna fokusera på hur de hämtar källor och bygger en uppsats. Sist men inte minst kan man hitta ett tillfälle för att förstärka det akademiska skrivandet i ett främmande språk. Frågan är hur man kan använda relationen till modersmålet för att säkerställa skrivprocessen. Man kan undra förstås om man skulle lägga till en återkoppling för att ha en bättre uppsats i slutet utan att den belastar lärarens tid. Jag kommer

⁴ Det finns ett forskningsnätverk som fokuserar på anledningar till plagiat hos studenter. <http://www.academicintegrity.eu/wp/> (6 april 2019).

⁵ Efter en diskussion med studierektorn angående nödvändigheten att ha en extra pass för att hjälpa studenter att identifiera en frågeställning och rätta källor.

att använda litteratur inom det akademiska skrivandet och det kritiska tänkande för att beskriva dessa moment.

1. Imitation och parafrasering inom språkinlärning

Innan man analyserar hur studenterna lär sig ett främmande språk på universitetet, är det viktigt att känna den internationella kontexten eftersom det finns vissa texter som reglerar språkinlärningen som den gemensamma europeiska referensramen för språk. Den här texten är en norm i Europa för personer som lär sig ett främmande språk.

1.1 Gemensam europeisk referensram för språk: lärande, undervisning och bedömning

Den gemensamma europeiska referensramen för språk är en grund för att bedöma språkinlärningen i hela Europa. Skalan går från A till C där A motsvarar en nybörjare medan B en självständig användare och C en avancerade användare (se tabell 1). De flesta studenterna som läser i franska II befinner sig mellan B1 och B2 nivåer mellan studenterna i franska I är i A1/A2.

Tabell 1. *Gemensamma referensnivåer* (Europarådet, 2007: 24)

Avancerad språkanvändare	C2	Kan med lätthet förstå praktiskt taget allt som han/hon hör eller läser. Kan sammanfatta information från olika muntliga eller skriftliga källor och därvid återge argument och redogörelser i en sammanhängande presentation. Kan uttrycka sig spontant, mycket flytande och precist samt därvid skilja mellan finare nyanser även i mer komplexa situationer.
	C1	Kan förstå ett brett urval av krävande, längre texter och urskilja underförstådda betydelser. Kan uttrycka sig flytande och spontant utan att i större utsträckning söka efter ord och uttryck. Kan använda språket flexibelt och effektivt för såväl sociala som studie- och arbetsrelaterade ändamål. Kan producera tydliga, välstrukturerade och detaljerade texter om komplexa ämnen. Kan på ett planerat sätt med olika medel organisera och binda samman en text till en sammanhängande helhet.
Självständig	B2	Kan förstå huvudinnehållet i komplexa texter om både konkreta och abstrakta ämnen , inklusive fackmässiga diskussioner inom det egna specialområdet. Kan delta i samtal så pass flytande och spontant att ett normalt umgänge med

språkanvändare		modersmålstalare blir fullt möjligt, utan ansträngning för någondera parten. Kan producera tydlig och detaljerad text inom ett brett fält av ämnen, förklara en ståndpunkt i ett aktuellt ämne samt framhålla såväl för- som nackdelar vid olika valmöjligheter.
	B1	Kan förstå huvudinnehållet i vad han/hon hört eller läst om välkända förhållanden som han/hon regelbundet möter i arbetet, i skolan, på fritiden, etc. när det presenteras på tydligt standardspråk . Kan hantera de flesta situationer som vanligtvis uppstår under resor i områden där språket talas. Kan producera enkla, sammanhängande texter om ämnen som är välkända eller av personligt intresse. Kan beskriva erfarenheter och händelser, berätta om drömmar, förhoppningar och framtidsplaner och kortfattat ge skäl för och förklaringar till åsikter och planer .
Användare på nybörjarnivå	A2	Kan förstå meningar och vanliga uttryck som rör omedelbara behov (t.ex. mycket grundläggande information om individ och familj, inköp, lokal geografi, sysselsättning). Kan kommunicera i enkla och rutinmässiga sammanhang som kräver ett enkelt och direkt utbyte av information. Kan i enkla termer beskriva delar av sin egen bakgrund, sin närmaste omgivning samt förhållanden inom områden som rör omedelbara behov.
	A1	Kan förstå och använda välkända , vardagliga uttryck och mycket grundläggande fraser som syftar till att möta konkreta behov. Kan presentera sig själv och andra samt ställa och besvara frågor om personliga förhållanden som var han/hon bor, personer han/hon känner och saker han/hon har. Kan samtala på ett enkelt sätt under förutsättning att samtalspartnern talar långsamt och tydligt och är beredd att hjälpa till.

Källa: Gemensam europeisk referensram för språk

Jag är intresserad av studenters progression mellan A2 och B1 för att den nivån motsvarar den största delen av mina studenter. Medan A nivån inkluderar enkla meningar och grundläggande information kan man börja skriva om mer abstrakta saker i B1 nivån som ses traditionellt som ”*threshold level*” (tröskelnivå) (Ek, 1977), det minimala steget för att klara sig i ett främmande kontext. Jag har tittat närmare på de strategierna som definieras för den skriftliga produktionen i det här dokumentet. Det finns beskrivningar för A2 och B1 nivåer som är intressanta. För A2 kan man läsa följande kompetensen: ”kan skriva korta, enkla anteckningar med fasta uttryck inom områden som rör omedelbara behov” (Europarådet, 2007: 80). Det är nästan omöjligt för en A2 student att börja skriva en akademisk uppsats med sådana kompetenser medan en B1 användare ”kan skriva anteckningar där han/hon förmedlar enkel information av omedelbar betydelse för vänner, tjänsteleverantörer, lärare och andra personer

som han/hon möter i vardagen, och kan på ett begripligt sätt få fram det som han/hon anser vara viktigt” (Europarådet, 2007: 80). Inom språkinläringen finns det en tydlig progression mellan hur en student kan berätta om sig själv och om omgivningen i konkreta termer och hur hen börjar uttrycka sig om världen med mer abstrakta termer. Ibland märker jag en frustration bland studenter som vill uttrycka sig med mer komplexa termer på franska. Dessa studenter vill kombinera en akademisk diskurs med verktyget som är språket. Det är därför det är komplicerat att klara dessa två steg samtidigt. Även bland de avancerade studenterna finns en svår kompetens som är att kunna sammanfatta mycket information (C2 nivån). Man utvecklar en språknivå samt en akademisk kompetens som är kapaciteten att identifiera vardagliga uttryck (A nivån) innan man kan nå en viss autonomi och en viss trygghet i språket.

När man jämför språkmodellen från tabellen 1 med Blooms taxonomi (Grundmomenten) för kunskap kan man ha en tydlig bild av hur en student kan kombinera en akademisk kompetens med en effektiv språkinläring.

Fig. 1: Blooms taxonomi

Källan: Bloom (1956), <https://clmbloggen.wordpress.com/tag/blooms-taxonomi/> (6 april 2019)

I själva kunskapsinhämtningen finns det en fas där man kommer ihåg saker ("remembering", minnas) innan man reflekterar över dem och sätter dem i ett sammanhang ("understanding", förstå). För den reviderade versionen av Blooms taxonomin finns det andra termer som "definiera", "beskriva", "nämna", "välja", "identifiera", "lista", "lokalisera", "citera", "recitera", "upprepa", "markera", "ange" (Anderson, 2005: 103). Ibland kan det här steget vara lite fragmentariskt och studenten måste hitta strategier för att bygga en text (*remember* betyder också samla ihop alla fragment för att konstruera en berättelse, en diskurs). Det är viktigt att kunna lokalisera den här processen i kursplaner och kursbeskrivningar som man har på vår institution för nybörjarna. Man ska justera språkinläringen med innehållet så att studenter börjar producera en enkel akademisk text.

1.2 Kursplaner och kursbeskrivningar i franska på grundnivån

Jag har tittat närmare på de formuleringarna som finns i olika kursplaner och kursbeskrivningar i franska på grundnivån (Franska I och Franska II) samt i franska på nybörjarnivån (förberedande kurs i franska) för att se om man kan se uttryck som liknar parafraseringar (*paraphrasing patterns*, Cover, 2015)⁶. Ordet "behärska" dyker upp flera gånger under rubriken "Förväntade studieresultat" för förberedande kursen⁷ i franska samt Franska I: studenterna måste till exempel i delkursen "Grammatik och ordförråd" "behärska centrala aspekter av morfologi, syntax och fraseologi med betoning standardfransk skriftspråksnorm (ungefärligen motsvarande nivå B1 i CEFR, skriftlig färdighet)

⁶ Uttrycket har en religiös betydelse eftersom i religionshistoria parafraseringen kopplas till en imitation av Guds ord.

⁷ <https://sisu.it.su.se/search/info/FR030A> (6 april 2019).

-behärska c:a 2 500 ord och uttryck av det centrala franska ordförrådet”⁸. Den gemensamma europeiska ramen för främmande språk nämns för att indikera en progression men ”behärska” betyder att studenterna måste kunna regler, ord och en standard norm (vi har en koppling till en standardisering dvs. en normalisering)⁹. De bör komma ihåg fakta (grammatiska fakta och ord) för att kunna börja argumentera (Smaby, 1971: 31). I kursplanen för ”förberedande kursen” insisterar man mer på språkinläringen (”använda ett basordförråd med idiomatiska inslag”¹⁰), det finns ingenting som relaterar till det akademiska skrivandet. Målet är att kunna ha en baskunskap för att sedan kunna använda under Franska I och Franska II en språkkompetens och kombinera den med en litteräranalytisk kompetens och en kulturvetenskaplig kompetens.

I kursplanen för Franska I kan man märka att det finns en referens till vetenskapligheten. ”Samtliga delkurser grundar sig på aktuell forskning inom respektive områden och tränar det vetenskapliga förhållningssättet”¹¹. I kursplanen för Franska II hittar man en liknande formulering. ”Det vetenskapliga förhållningssättet introduceras inom alla delkurser och framhävs genom teoretiska diskussioner och problematiserande perspektiv”. För det förväntade studieresultatet hittar man verb som ”identifiera”, ”definiera”, ”producera”, ”beskriva”, ”använda” i Franska I medan i Franska II ser man mer ”redogöra”, ”formulera”, ”tillämpa”, ”kommentera”. I samband med Blooms taxonomi kan de verben ”identifiera”, ”definiera”, ”beskriva”, ”använda” relateras till en grundkompetens där studenten försöker att förstå en text eller en muntlig produktion. När hen har en modell (en text eller en produktion i en given situation), är det lättare att våga prata och skriva. I Franska II märker man en sammanfattande process där studenten förväntas att redovisa vad som hen har läst eller sett. När man analyserar de kursbeskrivningarna, hittar man en pedagogisk idé, dvs. råd för att förbereda lektioner och examinationer på rätt sätt. Till exempel har jag valt att fokusera på kursbeskrivningen av modern fransk litteratur. ”Med den här kursen får du träna olika och kompletterande färdigheter. Utöver att utöka ditt ordförråd genom att läsa korta och längre texter har du också stor möjlighet att öva den muntliga färdigheten då vi arbetar tillsammans i små grupper och utbyter och diskuterar

⁸ Kursplan, Franska I, kurskod: FR 130A, https://sisu.it.su.se/pdf_creator/28209/40800 (6 april 2019)

⁹ Man hittar också i delkursen ”Muntlig kommunikation” en hänvisning till standardfransk (”första tal på standardfranska av allmänt innehåll”).

¹⁰ Kursplan, Förberedande franska, <https://sisu.it.su.se/search/info/FR030A> (6 april 2019).

¹¹ Kursplan, Franska I, kurskod: FR 130 A, https://sisu.it.su.se/pdf_creator/28209/40800 (6 april 2019).

våra idéer med varandra”¹². I en delkurs förväntas studenter att uttrycka sig kring litterära texter men ordförråd nämns som en inlärnings process. Man måste kunna komma ihåg ord och uttryck, delkursen testar den här grundkompetensen i språkinläringen. ”Du lär dig att bättre förstå på vilka sätt en text konstrueras, vad litteratur kan betyda samtidigt som du själv kan bli bättre på att läsa, skriva och tala franska”¹³. Man insisterar om möjligheten att träna de muntliga och skriftliga produktionerna med litterära texter. Kursbeskrivningen i modern fransk litteratur är den som ger mest konkreta exempel till studenter. Till exempel kan studenterna veta hur de arbetar med texterna. ”Skriv och anteckna dina svar/kommentarer till texterna för att komma ihåg dina svar, för att lära dig samtidigt att uttrycka dig och för att sortera dina idéer”¹⁴. Det här tipset står nära studenters verkligheten där de måste konfronteras med en litterär text i annat språk. Ett viktigt verb dyker upp, ”anteckna” som innehåller ett sätt att imitera (studenten skriver sina egna ord men hen får stöd av studerande texten). ”Komma ihåg” kopplas till en *remembering process* där studenten ska memorera vissa uttryck innan hen kan sammanfatta en text och analysera. ”Du kan därför dra stor nytta av att träna att skriva hemma, leta i lexikon, hitta synonymer, sammanfatta dina idéer om texten”¹⁵. Den här kursbeskrivningen kan vara en modell för hur man kan hjälpa studenter att lära språk med hjälp av litterära texter. Det finns råd om hur studenter kan dela ut arbetsuppgifter för att utföra ett grupparbete till exempel.

Det finns styrdokument i språkinläring (”Gemensamma Europeiska Referensramen för främmande språk” + Kursplaner) som detaljerar den önskade nivån som studenter kan nå, det finns strategier men om vi pratar om konkreta tips för att kunna lära sig ett språk samt kulturella och litterära avtryck, då är det kursbeskrivningarna som är viktiga¹⁶. I klassrummet kan man hjälpa till studenter att hitta relevanta källor och att lära sig texter och uttryck som de kan omformulera. Studenterna kan få hjälp från Språkverkstaden och biblioteket för att skriva

¹² Kursbeskrivning Fr 130A, internt dokument.

¹³ Kursbeskrivning Fr 130A, intern dokument.

¹⁴ Kursbeskrivning Fr 130A, intern dokument.

¹⁵ Kursbeskrivning Fr 130A, intern dokument.

¹⁶ Språkverkstaden hänvisar också till kursbeskrivningar med råd om hur studenter kan planera arbetet. <http://www.su.se/utbildning/studentervice/studie-och-sprakverkstaden/vara-basta-tips/minns-och-forsta-din-kurslitteratur-1.343479> (6 april 2019).

korrekta referenser men inte i ett främmande språk som spanska, franska, italienska eller portugisiska.

2. Att identifiera korrekta källor

Efter en diskussion med lärarkollegiet och studierektorn har beslutats att man skulle införa ett seminarium för uppsatsskrivandet i franska för grundnivån II. Jag ansvarade för seminariet den 19 oktober 2017 med studenter som skulle skriva en uppsats om frankofoni. Eftersom seminariet inte var planerat från början, var det frivilligt för studenter att ta det här stödet. Vi öppnade seminariet till gamla studenter som inte hade klarat eller skrivit uppsatsen förra terminen¹⁷. För studenter var det väldigt svårt att begripa hur de skulle skapa en frågeställning från en given fråga. Det var inte språket som var problemet i sig men mest skrivprocessen. Jag arbetade med en visualisering av deras situation inför skrivandet. Första steget var att planera skrivandet inom att hämta material och källor på nätet och göra en *brainstorming* där de skulle lägga ner på pappret alla kopplingar som de har till uppsatsfrågan. De använde dator och mobiltelefoner bara för att översätta frågan från franska till på svenska; sedan skrev de ord, uttryck och meningar i båda språk. Jag rekommenderade att ägna minst 15 minuter åt den här fasen utan att titta på nätet. Sedan skulle de titta på olika sökmotorer för att ha tillgång till olika källor. Jag var lite förvånad att konstatera att de hade svårt att gå över de första länkarna som erbjöds av Google. Där började jag att ifrågasätta sättet att värdera informationen på nätet (de artiklarna som har fått de flesta träff är kanske inte de lämpligaste att ha). I stället för att googla direkt ord och uttryck kunde man tänka på relevanta tidningar som skulle ha en artikel nära uppsatsfrågan för att börja med.

De hade också svårt att använda *Wikipedia* på ett optimalt sätt, de började att parafrasera *Wikipedia* och vi fick analysera källor som man kunde hämta från *Wikipedia* sidor. *Wikipedia* är en bra startpunkt för att kunna ha tillgång till andra typer av källor. Studenter hade idéer,

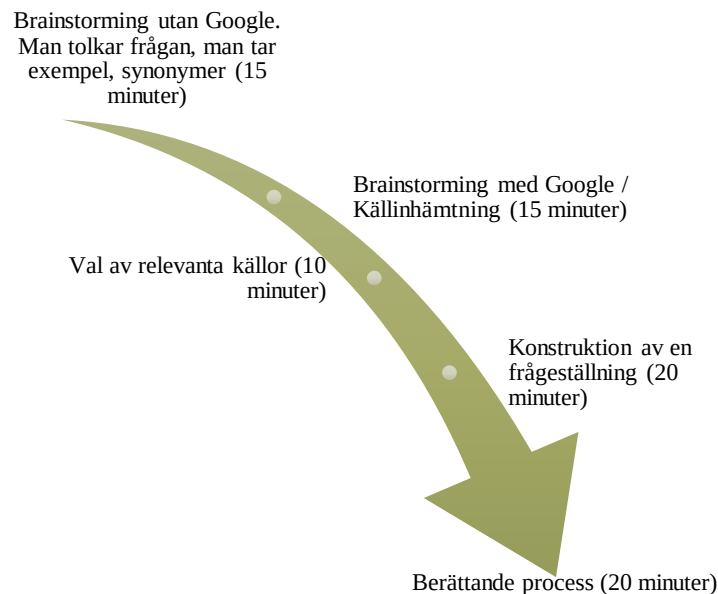
¹⁷ Jag fick ett mejl från en student angående stödet som återspeglar svårigheten att skriva den här uppsatsen. Hen skrev följande mejl den 17 oktober : « är detta seminarium för oss som läser första terminen av Franska II kväll 25% eller är det för dem som kommit längre i sina franskstudier ? » (Mejl via Mondosystemet, 17 oktober 2017).

källor i olika språk, ord, översättningar. De använde Google för att hitta synonymer och det är ett liknande råd som jag hittade i kursbeskrivningen för delkursen om modern fransk litteratur. ”Om att kontrollera formuleringar på Google: Osäkert, men kan ge en ledtråd. Om du har flera ord i en följd, sätt dem inom citationstecken och sök. Om du hittar din formulering på flera seriösa franska sajter (ej bloggar!) så är det stor chans att de är korrekta”¹⁸. Det var viktigt att skriva olika meningar för att kunna ha tillgång till nya källor. Jag rekommenderade att de skrev exempel och begrepp i två olika kolumner. De skulle behöva dessa exempel i själva uppsatsen.

Fasen 2 bestod av en koncentrationsperiod där studenter skulle ta bort onödiga källor som jag kallade för parasitkällor: de källorna kan vara fascinerande men de har ingen relevans för problematiseringen. Under den här fasen behövde studenter hjälp med sorteringen. Utifrån deras produktion var det viktigt att koppla alla dessa ord och uttryck med varandra för att bygga en berättelse och formulera en frågeställning. En bra frågeställning fokuserar på ett specifikt problem och är lättare att besvara med ett strukturerat plan. Fig. 2 sammanfattar de två huvud faserna i uppsatsskrivande.

Fig 2: från *brainstorming* till produktionsorganisering

¹⁸ Kursbeskrivning Fr 130A, intern dokument.

Även om frågeställningen inte var definitiv, kunde studenter börja med den berättande processen. De kan renodla vissa formuleringar och utveckla dem. Vi gick från källor till de problemen som uppstod i skrivandet. En berättande process är början för själva skrivandet. Studenterna hann inte skriva så mycket uppsatsen men jag kunde visa dem olika strategier för att komplettera vissa meningar. Hade de inte fångat en bra frågeställning, bad jag dem att skriva vissa delar av uppsatsen. En frågeställning kan omformuleras senare under uppsatsskrivandet. Slutsatsen var att man borde fokusera bara på källhanteringen för att samla information och välja ut den som ska presenteras. Studenterna kan lära sig språket och innehållet på ett bättre sätt om de ägnar tid åt källor.

3. Introduktion till det akademiska skrivandet i ett främmande språk

När studenterna börjar fånga en lämplig frågeställning, kan det vara svårt att skriva en hel uppsats i ett främmande språk. De behöver hjälp med att bygga egna formuleringar, seminariet slutade med en reflektion om hur mycket man kan ta hjälp av digitala verktyg för att underlätta skrivprocessen. Där är det viktigt att konfrontera sig med vissa tabu som hur man kan använda

Google översättning. Jag märkte tre sätt att börja skriva uppsatsen, en del börjar direkt att skriva vissa meningar på franska men fastnar i skrivandet, en del börjar på modersmålet och försöker att fortsätta på franska och en majoritet blandar meningar i olika språk. De som har svårare med språket försöker att hitta uttryck på franska på nätet. Man kan imitera vissa meningar, förstå och integrera dem i en egen text. Parafraseringen kan vara en tidig process innan man ”approprierar” sig en mening (Malmbjer, 2017: 78). På så sätt lär man sig ett språk och ett sätt skriva. Skrivprocessen är en del av konkret lärandet där man identifierar formuleringar och anpassar dem i en akademisk kontext (Applebee, 1984: 580).

Jag kunde hjälpa dem att hitta synonymer och att börja bygga en text på franska. Problemet är att texten ska också likna en akademisk text, vilket var för svårt för dem. Studenterna hann inte producera en akademisk text på franska, de hade börjat med en frågeställning och hade skapat flera exempel med källor som de skulle kunna använda. Fokuserar de för mycket på språket, tappar de en hel del berörande det akademiska skrivandet. Den bästa kompromissen som vi har hittat hittills är att kunna använda franskan som kommunikativt medel. Det vill säga att man ska kunna förstå vad studenter menar så att de kan utveckla ett akademiskt språk baserat på en frågeställning, en metod, en undersökning, en analys och pålitliga källor. Det är bättre att de behärskar strukturen av uppsatsen även om stil och språk kan förbättras. Man kan förhålla sig till en enkel struktur för att börja med, en inledning innehållande ett problem att lösa, en huvuddel med de viktigaste argumenten och exemplen och en slutsats som svarar till frågeställningen. Jag slutade seminariet med en fokus på de metodologiska förväntningarna och hur studenterna kunde resa mellan två språk för att kunna skriva klart uppsatsen. Det är väldigt viktigt att hjälpa studenter att börja träna producera en kort akademisk text i ett mellanspråk, dvs. ett språkbruk med en stor influens av modersmålet. På romanska och klassiska institutionen (Stockholms Universitet) har forskare arbetat med korpusar av svensktalande personer som använder franska i olika kontexter¹⁹. Det finns goda exempel som man kan ha av det här mellanspråket som de flesta studenterna har och använder så att man förstår dem. Att hitta ett mellanspråk kan ses som en kombination mellan en översättningsprocess och början av ett

¹⁹ <http://www.su.se/romklass/interfra/brief-description-of-corpora> (hämtad den 6 april 2019).

vetenskapligt lärande. Jag tänkte att de studenterna som blandade modersmålet med franskan kunde börja utveckla strategier för att förstärka ett akademiskt skrivande. Man kan se utmaningen att klara båda språkinläringen och det akademiska skrivandet som en nackdel, men jag tror att använda annat språk kan också vara en fördel för att grunda en vetenskaplig diskurs. Det är bara att hitta rätt nivå och jag tror att man kan mätta språkinläringens progression samt lärandet av en akademisk diskurs. Jag skulle föreslå en progression som finns på tabellen 2. I stället för att skriva en uppsats på Franska I och Franska II tycker jag att man ska be studenter att presentera och kommentera franskspråkiga källorna för att börja med. Det blir för mycket om man kräver en frågeställning och en strukturerad uppsats på Franska II.

Tabell 2: harmonisera språkinläring med den akademiska diskursen

	Språkinläring	Akademiskt skrivande
Franska I	Producera enkla texter med en korrekt grammatisk konstruktion.	Utöva ett källkritiskt perspektiv. Studenten bör identifiera och värdera källorna
Franska II	Börja argumentera och uttrycka sig kring mer abstrakta texter	Börja skapa en frågeställning, exemplifiera och analysera
Franska III	Argumentera och kommentera komplexa texter	Producera en kort text i akademisk stil
Franska IV	Förstå nyanser	Utveckla argumentations vikt i den akademiska uppsatsen.

Källan: egen sammanfattning

På Romanska och klassiska institutionen fanns det förut en kurs i Franska II som (15 högskolepoäng) där studenterna lärde sig att skriva en akademisk uppsats på franska. Kursen raderades för att det var för svårt för studenterna. Tanken var att integrera det akademiska skrivandet i språkinläringen (Eklund, Sköldvall, 2015: 135) men man fick justera nivån. I stället finns det en kurs i Franska III när man har klarat Franska I (30 högskolepoäng) och Franska II (30 högskolepoäng). Kursen ”Akademisk text” (4.5 högskolepoäng) är obligatorisk och ”ger en introduktion till akademiska, skriftliga textgenrer. Studium av vetenskapliga texter kompletteras med egen, löpande produktion av vetenskapligt hållen text. Kursen avslutas med

ventilering”²⁰. Under seminariet blev jag övertygad att man inte kan be studenter att skriva en uppsats av 2.000 ord i Franska II. Jag har haft den diskussionen med mina kollegor under en institutionskonferens (26-27 oktober 2017) och vi kommer framöver att ha en salstentamen med en kombination av faktafrågor och reflektionsfrågor så att studenter lär sig kulturella begrepp och analysera källor²¹. I Franska I har man skapat en liten hemtentamen där studenterna tränar att producera en kort text av 700 ord. Ett språkstöd initierades för att hjälpa studenter att definiera ett lämpligt tema med bra källor. Att producera en text av 2 000 ord i Franska II verkar vara för ambitiöst, det är bättre att de lär sig anteckna för att komma ihåg och förstå de viktigaste begreppen. Däremot under Franska III och IV ska man träna lite mer det akademiska skrivandet så att de producerar en kort vetenskaplig text på franska.

4. Återkoppling och skrivprocessen

Att skriva en akademisk text för en student betyder att hen kan börja värdera och bedöma hur de andra studenterna skriver. Det brukar hända när läraren öppnar en ventileringsprocess med möjligheten att ha en opponent. Då kan en student ge en återkoppling till annan student. Den här situationen kan hända i Franska III men inte i Franska II där studenter kan diskutera tillsammans men inte bedöma vad de har skrivit. Dessutom märker man en kontrast mellan vissa studenter som kan språket på en avancerad nivå men som saknar en akademisk bakgrund. Läraren kan ge en snabb återkoppling till studenten, men samarbetet mellan studenter händer i form av en diskussion angående rätt formulering. Ibland kan det vara lättare för studenter att ge en effektiv återkoppling, de förstår mer varandra eftersom de bygger ett mellanspråk i olika fas (Chanock, 2000: 97).

Det blir för svårt att granska den andras produktionen. Studenterna behöver fortfarande referenser och källor för att tänka, de behöver träna skriva innan de identifierar vad som kan förbättras hos de andra. Harmoniseringen mellan språkinläringen och den akademiska

²⁰ <http://www.su.se/romklass/utbildning/vara-utbildningar/franska/franska-iii-30-hp-1.12859> (hämtad den 6 april 2019).

²¹ Kursplanen för Franska II godkändes och reviderades för VT 18.

diskursen kommer men studenterna behöver skriva för att lära sig formuleringar (Murray, Naliaya, 2016: 1310). Det är därför de ska kunna läsa för att hitta skrivmönster på franska. Att skriva en uppsats i annat språk efter en hel termin är för tidigt och komplicerat. Läraren kan hjälpa studenter att inte parafrasera och att hitta liknande formuleringar för att uttrycka sig. Det finns ett sätt att förstärka språkinläringen på Franska II, det är att studenter kan transkribera vissa program så att de lär sig skriva, bokstavera och organisera ett innehåll. Transkriberingen fungerar för en muntlig produktion som blir en skriftlig text. Det är också möjligt att uppmuntra studenter att anteckna vad som sägs under kursen dels för språket dels för strukturen. Den här dimensionen kan förstärkas redan vid Franska I där läraren kan rekommendera att anteckna och sammanfatta vad som sägs under lektionerna för att stödja språkinläringen²². Det skulle bli en tydlig introduktion till anställningsbarhet: man kan hämna i ett internationellt möte i annat språk där man måste kunna delta och förstå diskussionens innehåll. Att anteckna är en procedur, en akademisk gest som förstärker inläringen.

Slutsats

Att parafrasera kan innebära att imitera för att kunna breda en språklig repertoar. Studenter behöver referenser i annat språk innan de börjar bygga en egen text. För att undvika att de fastnar i en skriftlig produktion på grund av en källa som de har hittat är det viktigt att träna skriva med korta övningar. Jag tänkte att man kunde ge ett extra metodseminarium för att uppmuntra uppsatsskrivandet men jag blev medveten att det var för komplicerat att hitta en bra frågeställning på franska efter bara en termin. När jag jämför alla kursbeskrivningar i Franska I och II märkte jag att det var många kompetenser som krävdes. Man kan visst förstärka språkinläringen och det akademiskt skrivande men båda ska kunna mättas regelbundet. Det är viktigt att börja med källhanteringen för att uppmuntra studenters sätt att söka information. De kan hitta bättre källor i olika språk, den metodologiska aspekten kan testas i ett ämnesintegrerat

²² Jag har en forskningsintroduktion på svenska om begreppet frankofoni för nybörjarna innan Franska I. Vissa studenter som aldrig har läst franska kan ha två terminer med en förbärande kurs. Under den här lektionen ska jag fokusera mer på källkritik och anteckningar.

seminarium om det akademiska skrivandet som skulle prioritera källhanteringen. På romanska och klassiska institutionen har man diskuterat de här möjligheterna med flera seminarier i Franska I som berör uppsatsskrivandet och en delkurs i Franska III som ägnas åt det akademiska skrivandet. I Franska II skulle man kunna ha ett integrerat metodseminarium om hur man bör strukturera ett akademiskt innehåll på franska i stället för att förbereda studenter till en större uppsats. Där skulle man be studenter att titta närmare på sättet att formulera vissa meningar på akademisk franska. De kunde hämta flera källor där de märker hur man citerar, argumenterar och binder ihop en akademisk text på franska. Den här fasen motsvarar det förväntade studieresultatet i Franska II. Målet är att kombinera, dosera och balansera språkinläringen med det akademiska lärandet. Missar man det här steget blir problemet större i Franska III där studenter har fortfarande svårt att förstå vad akademisk franska betyder. Studenterna behöver leta efter källor inte bara för innehållet men också för att utveckla ett språkbruk. Om de parafraserar och citerar i Franska I, kan de lära sig en grund och sedan utveckla en akademisk diskurs även om de hämnar i ett mellanspråk. Översättningen kan hjälpa dem att lära ett nytt sätt att skriva på modersmålet. Det akademiska skrivandet kan inte bara vara uppsatsskrivandet, det ska också innehålla andra aspekter som anteckningar och sammanfattningar. Det är en mentalitet, en kultur som man lär sig från början.

Referenser

- Anderson, L. (2005). "Objectives, evaluation and the improvement of education", *Studies in Educational Evaluation*, 31: 102-113.
- Applebee, A. (1984). "Writing and reasoning", *Review of Educational Research*, 54: 577-596.
- Bloom, B. S. (1956). *Taxonomy of educational objectives: the classification of educational goals. Handbook 1, Cognitive domain*. New York: David McKay.
- Chanock, K. (2000). "Comments on essays: do students understand what tutors write?", *Teaching in Higher Education*, vol. 5, n. 1: 95-105.

-Cover, M. (2015). *Lifting the veil, 2 Corinthians 3:7-8 in light of Jewish Homiletic and commentary traditions*. Berlin: de Gruyter.

-Davies, M. (2013). "Critical thinking and the disciplines reconsidered". *Higher Education Research & Development*, 32:4: 529-544.

-Ek, J. A. (1977). *The Threshold level for modern language learning in schools*. London: Longman.

-Eklund Heinonen, M., Sköldvall, K. (2015). "Nu har vi ett gemensamt språk – om ämnesintegrerad undervisning i akademiskt skrivande", *Högre utbildning*, vol. 5, nr. 2: 133-138.

-Europarådet (2007). *Gemensam europeisk referensram för språk: lärande, undervisning och bedömning*, https://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?_xurl=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwtpubext%2Ftrycksak%2FBlob%2Fpdf2144.pdf%3Fk%3D2144

-Malmbjer, A. (2017). "Ett dialogiskt perspektiv på undervisning och skrivande". In: Anna Malmbjer (ed.), *Studenters skrivande i humaniora och samhällsvetenskap*. Stockholm: Elanders: 73-92.

-Murray, N., Naliaya, S. (2016). "Embedding academic literacies in university program curricula: a case study", *Studies in Higher Education*, 41-7: 1296-1312.

-Smaby, Richard. M. (1971). *Paraphrase grammars*. Dordrecht: D. Reidel Publishing Company.